МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського

_____ В. Д. Будак
"03" 04 2019 року

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ

СТУПЕНЯ МАГІСТРА

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 29 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 15 від «02» 04 2019 року)

Розглянуто та схвалено
на засіданні приймальної комісії
МНУ імені В.О.Сухомлинського
(протокол № 6 від «19» 03 2019 року)

МИКОЛАЇВ 2019

Прийом на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) здійснюється на конкурсній основі за результатами додаткового вступного випробування у формі співбесіди.
Вступники проходять співбесіду в обсязі діючих програм ступеня бакалавр.

Розробник програми додаткового вступного випробування:

Доцент Т.І.Ткаліч

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та економіки
Протокол № 9 від «20» лютого 2019 року.

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки
Протокол № 9 від «22» лютого 2019 року.

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА 4

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ 4

3. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ..... 7

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ..... 15

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....16

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму додаткового вступного випробування зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (згідно Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Мета додаткового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів та визначення рівня фахової підготовки. Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 75 балів.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр – *мікроекономіка, макроекономіка, міжнародна економіка*.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник повинен знати:

- основні поняття мікро- , макроекономіки, міжнародної економіки;
- особливості методу дослідження в мікро- , макроекономіці, міжнародній економіці;
- альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин;
- означення попиту, закон попиту, концепцію цінової еластичності попиту;
- означення пропозиції, закон пропозиції, концепцію цінової еластичності пропозиції;
- означення потреби, види потреб, економічні блага, їх класифікація;
- закон спадної граничної корисності блага, функцію корисності;
- особливості споживчого попиту;
- означення кривої байдужості та граничної норми заміни;
- означення виробничої функції;
- означення витрати виробництва;
- ознаки і умови існування досконалої конкуренції;
- показники монопольної влади;
- означення олігополії;
- означення праці як фактор виробництва, особливості попиту на працю;

- означення капіталу, проценту та інвестицій;
- особливості попиту і пропозиції на землю;
- означення ВНП (ВВП);
- основні макроекономічні тотожності;
- основні показники доходу і продукту (чистий національний продукт, національний дохід, дохід особистого використання);
- означення економічного циклу, його сутність і причини, фази економічного циклу;
- форми безробіття та його природний рівень;
- закон Оукена, вплив динаміки безробіття на динаміку ВНП;
- інфляція: сутність, причини, типи і форми;
- означення сукупного попиту, фактори, що визначають сукупний попит;
- означення сукупного пропонування, детермінанти сукупного пропонування;
- макроекономічна рівновага в моделі сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS);
- означення споживання, функції споживання, граничної схильності до споживання;
- означення заощадження, функції заощадження, граничної та середньої схильності до заощаджень;
- означення мультиплікатора автономних витрат;
- означення бюджетно-податкової політики, її цілі, види і інструменти;
- означення мультиплікатора державних витрат, мультиплікатора податків, мультиплікатора збалансованого бюджету;
- означення грошей та їх функції, основні грошові агрегати;
- теорії попиту на гроші, модель пропонування грошей;
- означення грошового мультиплікатора, його економічне значення;
- означення банківської системи;
- означення кредитно-грошової політики, її види, цілі і інструменти;
- означення облікової ставки та її роль в регулюванні грошового пропонування;
- поняття, вимірники і фактори економічного зростання;
- сутність міжнародної економіки та етапи її формування;
- умови виникнення світового господарства;
- структуру міжнародної економіки;
- закони та закономірності розвитку міжнародної економіки;
- означення міжнародної торгівлі, її сутності та специфічні риси;
- теорії міжнародної торгівлі;
- форми міжнародної торгівлі;
- методи міжнародної торгівлі;
- особливості ціноутворення в міжнародній торгівлі;
- міжнародної торговельної політики;
- особливості міжнародної торгівлі послугами;

— митно-тарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі товарами;
— нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі;
— означення міжнародних фінансів, їх сутність та характерні риси;
— структуру та особливості міжнародного грошового ринку;
— структура та особливості міжнародного ринку капіталів;
— сутність, форми, наслідки прямих іноземних інвестицій;
— сутність, форми, наслідки портфельних іноземних інвестицій;
— причини та основні етапи міжнародної міграції робочої сили;
— сутність та форми міжнародного технологічного обміну;
— означення платіжного балансу та його структури;
— означення міжнародної інтеграції, її причини, цілі;
— означення глобалізації світового господарства її причини, цілі.

Вступник повинен вміти:

— використовувати методи дослідження мікро- , макроекономіки, міжнародної економіки;
— визначати альтернативні цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин;
— досліджувати попит та цінову еластичність попиту;
— досліджувати пропозицію та цінову еластичність пропозиції;
— визначати види потреб, економічних благ;
— досліджувати корисність блага, функцію корисності;
— досліджувати особливості споживчого попиту;
— досліджувати криву байдужості;
— досліджувати виробничу функцію;
— визначати витрати виробництва;
— визначати ознаки і умови існування досконалої конкуренції;
— визначати показники монопольної влади;
— визначати ознаки олігополії;
— визначати особливості попиту на працю;
— визначати особливості попиту і пропозиції на землю;
— обчислювати ВНП (ВВП);
— використовувати основні макроекономічні тотожності;
— обчислювати основні показники доходу і продукту (чистий національний продукт, національний дохід, дохід особистого використання);
— обчислювати рівень безробіття;
— обчислювати рівень інфляції;
— досліджувати сукупний попит, фактори, що визначають сукупний попит;
— досліджувати сукупне пропонування, детермінанти сукупного пропонування;

- визначати макроекономічну рівновагу в моделі сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS);
- досліджувати споживання, функцію споживання, обчислювати граничну схильності до споживання;
- досліджувати заощадження, функцію заощадження, обчислювати граничну та середню схильність до заощаджень;
- обчислювати мультиплікатор автономних витрат;
- обчислювати мультиплікатор державних витрат, мультиплікатор податків, мультиплікатор збалансованого бюджету;
- обчислювати основні грошові агрегати;
- обчислювати грошовий мультиплікатор;
- досліджувати динаміку облікової ставки та її роль в регулюванні грошового пропонування;
- визначати фактори економічного зростання;
- аналізувати умови виникнення світового господарства та етапи розвитку;
- визначати структуру міжнародної економіки на підставі різних підходів до класифікації;
- визначати дію законів та закономірності розвитку міжнародної економіки;
- досліджувати процес ціноутворення в міжнародній торгівлі;
- досліджувати вплив митно-тарифних інструментів регулювання міжнародної торгівлі товарами;
- досліджувати вплив нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі;
- визначати наслідки прямих іноземних інвестицій;
- визначати наслідки портфельних іноземних інвестицій;
- визначати міжнародної міграції робочої сили;
- визначати наслідки міжнародного технологічного обміну;
- обчислювати платіжний баланс.

3. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Мікроекономіка

1. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб’єктів ринкових відносин.
2. Методологія мікроекономіки: граничний аналіз, моделювання: графічне, аналітичне, табличне; оптимізація й визначення рівноваги тощо. Нормативна позитивна мікроекономіка.
3. Поняття корисності, її особливості та спосіб досягнення. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності як залежність між кількістю одиниць споживаного блага та рівнем корисності, що досягається споживачем.

4. Процес споживання та динаміка змінної сукупної і граничної корисності. Закон спадної граничної корисності блага, його графічне зображення.Вплив на поведінку споживача бюджетних обмежень і цін. Суть раціонального вибору споживача. Поняття рівноваги споживача.

5. Система переваг споживача та її основні елементи: здатність до аранжування альтернатив; транзитивність переваг; не насиченість благами; субституціональність.

6. Особливості аналізу функції корисності з ординаторських позицій. Криві байдужості як спеціальний інструмент мікроекономічного аналізу. Карта кривих байдужості.

7. Гранична норма заміщення благ: суть і методика обчислення. Наслідок динаміки норми у поясненні форми кривих байдужості. Крайні випадки взаємо заміщення і взаємо доповнення благ.

8. Бюджетне обмеження і можливості споживача. Бюджетна лінія рівняння і графічна побудова. Визначення нахилу бюджетної лінії та кута нахилу внаслідок зміни цін на блага. Вплив зміни доходу споживача на положення бюджетної лінії та на процес споживання.

9. Зміна оптимального стану споживача в результаті зміни його доходу.Графічний аналіз і побудова лінії «дохід споживання». Нахил лінії як свідчення ставлення споживача до благ. Поняття «нормальних» і «низькоякісних» товарів. Крива Енгеля. Закон Енгеля. Розподіл споживчих витрат за напрямками їх використання.

10. Зміна вибору споживача в результаті зміни ціни одного з товарів та обох товарів. Побудова лінії «ціна-споживач». Траєкторія зміни споживання внаслідок зниження цін. Визначення умов моделі, що аналізується: зменшення ціни одного з товарів за незмінних цін на інші товари та незмінного доходу споживача. Неоднозначність впливу на споживчий вибір.

11. Попит на товари в умовах досконало конкурентного ринку. Закон попиту та його пояснення базовими положеннями теорії поведінки споживача.Цінові та нецінові детермінанти попиту. Зміна попиту в цілому під впливом нецінових детермінант, її графічна ілюстрація. Особливості взаємовпливу цін взаємопов’язаних товарів.Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни цін на товари. Методичні підходи до обчислення показника еластичності.

12. Суть поняття «пропозиція». Закон пропозиції та його аргументація: ціна як ринковий стимул для виробника; збільшення граничних витрат як стримуючий фактор збільшення обсягу виробництва тощо. Аналітичне, табличне, графічне зображення пропозиції. Зміна обсягу пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Методика обчислення рівня цінової еластичності пропозиції. Фактори що впливають на еластичність пропозиції.

13. Фактори виробництва, їх групування та варіації. Поняття і параметри виробничої функції. Сукупний, середній та граничний продукт.Витрати виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх

визначення. Альтернативні витрати та їх склад. Сукупні, середні та граничні витрати.Поняття загального (сукупного), середнього та граничного доходу.Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Різні концепції прибутку. Сукупний, середній та граничний прибуток.

14. Виробнича функція з одним змінним фактором і її графічне відображення. Феномен «згасання» виробничої функції. Правило спадної віддачі (продуктивності) змінного фактору виробництва. Еластичність виробництва: поняття, методика обчислення показників, діапазон змін. Обґрунтування управлінських рішень щодо згортання виробництва.

15. Виробнича функція з двома змінними факторами. Крива однакового продукту (виробничої байдужості) – ізокванта. Карта ізоквант. Заміщення факторів виробництва. Еластичність. Доповнюваність, подільність та інтенсивність використання факторів виробництва.Збільшення випуску за рахунок пропорційного нарощування обсягів ресурсів. Постійна (стала), спадна та зростаюча віддача від масштабу.

16. Вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску. Лінія однакових витрат – ізокоста. Карта ізокост. Спільний графік однакового продукту і витрат.Ізокванта, пропорційна та ізокліна варіації факторів виробництва та функції витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

17. Ознаки і умови досконалої конкуренції. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту, середнього, граничного й сукупного доходу підприємства. Рівновага фірми та галузі у короткотерміновий період.Пропонування фірми в довготерміновому періоді.

18. Ознаки чистої монополії. Крива попиту монополіста. Пропонування монополіста та особливості його формування. Визначення монопольної ціни. Цінова дискримінація: поняття, умови, різновиди.Рівновага фірми-монополіста у довготерміновому періоді. Досягнення та утримання ринкової влади монополістом у тривалому періоді.

19. Характерні ознаки олігополії. Модель Курно: договірна і конкурентна рівновага. Інтерпретації дуополії-моделі Бертрана, Еджуорта, Штакельберга. Олігополіл з погляду теорії ігор. «Дилема ув’язнених» - приклад некооперативної гри з нульовою сумою.Аналіз «ламаної» лінії попиту.

20. Праця як фактор виробництва, її мобільність. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Граничний виграш виробника від найманої праці.Формування галузевого та ринкового попиту на працю.Ринкове пропонування послуг праці. Диференціація заробітної плати. Рівновага на ринку праці: двосекторна модель.Двостороння монополія й визначення реального рівня заробітної плати. Проблеми еквівалентності праці.

21. Ринки факторів виробництва, їх функції в економіці. Споживання факторів виробничого обмеження. Граничний фізичний

продукт виробничого ресурсу.Виробнича функція, витрати виробництва та попит на фактори виробництва. Вплив різновиду структури ринку товару на похідний попит. Особливості поведінки підприємства-покупця на монопсонічному та олігопсонічному ринках факторів виробництва. Особливості ринку землі.

22. Капітал як ресурс тривалого використання, форми капіталу. Рух капіталу. Поняття позичкового процента. Вплив ставки позичкового процента на короткострокові інвестиційні проекти підприємців. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді.

23. Часова перевага як економічна категорія. Гранична норма часової переваги, її графічна інтерпретація. Міжчасове бюджетне обмеження та міжчасова рівновага заощаджувача. Ефект зміни доходу й заміщення в результаті зміни ставки позичкового процента.

24. Ринкова ставка позичкового процента, однозначність її для позичальників і кредиторів. Вплив зміни ставки на рівноважний обсяг підприємницьких інвестицій. Ризик в інвестуванні та оцінка надійності вкладень.

Макроекономіка

1. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники. Випуск та його оцінювання. Проміжна продукція, кінцева продукція і ВВП. Методи обчислення ВВП.
2. Номінальний і реальний ВВП. Базовий і поточний періоди, фактичні (поточні) та порівнянні(постійні) ціни. Індекс цін, індекс споживчих цін, індекс цін ВВП (дефлятор ВВП). Відмінність між індексом споживчих цін і дефлятором ВВП. Дефілювання та інфлювання. Обчислення зміни номінального ВВП за рахунок зміни реального ВВП і зміни рівня цін.
3. Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Основні теорії економічного циклу.
4. Зайнятість і безробіття. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне, природне. Повна зайнятість, неповна зайнятість, надмірна зайнятість. Обчислення природного рівня безробіття.Закон Оукена.
5. Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно.Основні наслідки високої інфляції. Крива Філіпса.
6. Сукупний попит. Крива сукупного попиту. Цінові чинники сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект чистого експорту. Нецінові чинники сукупного попиту ті їх вплив на його криву.
7. Сукупна пропозиція. Графічна модель довгострокової сукупної пропозиції. Короткострокова сукупна пропозиція і ціна. Нецінові чинники короткострокової сукупної пропозиції: ресурсові ціни, продуктивність ресурсів, субсидії підприємствам і податки на підприємства.

8. Модель AD-AS як базова модель економічної рівноваги. Короткострокова і довгострокова рівновага. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується коливаннями сукупного попиту. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується збуреннями сукупної пропозиції.

9. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Заощадження та споживання домогосподарств. Теперішня вартість майбутніх грошей і майбутня вартість теперішніх грошей. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Економічна нерівність та способи її оцінювання: крива Лоренца, коефіцієнт Джині.Гранична схильність до споживання та заощадження.

10. Функції споживання з урахуванням фактора часу. Теорія Фішера про міжчасовий вибір споживача. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого Модильяні. Функція споживання за гіпотезою життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Функція споживання за гіпотезою постійного доходу.

11. Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Передумови кейнсіанської функції інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Модель гнучкого акселератора. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

12. Проста інвестиційна функція. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Графічна інтерпретація простої інвестиційної функції. Зміна автономних інвестицій та її графічна інтерпретація. Чинники автономних інвестицій. Модель простого акселератора.

13. Заощадження та інвестиції. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій. Залежність заощаджень від доходу. Рівновага між заощадженнями та інвестиціями як закон-тенденція. Класичний механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Структура заощаджень приватної закритої економіки. Роль фінансової системи в трансформації заощаджень в інвестиції. Фінансові ринки, облігація, звичайна акція. Фінансові посередники.

14. Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначання рівноважного ВВП на основі методу «витрати-випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження-інвестиції». Мультиплікатор витрат. Індуційовані й автономні витрати. Алгебраїчна модель простого мультиплікатора та його сутнісне визначення. Механізм мультиплікації автономних витрат. Ефект мультиплікатора та його математична і графічна інтерпретація.

15. Сукупні витрати і потенційний ВВП.Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація прецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах

повної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

16. Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупівель на ВВП. Мультиплікатор витрат у змішаній закритій економіці. Вплив чистих податків на ВВП. Мультиплікатор податків. Спільний вплив фіскальних інструментів на ВВП і державний бюджет. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

17. Недискреційна фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку не дискреційної фіскальної політики в умовах падіння та зростання обсягів виробництва. Ефект гальмування динаміки ВВП.

18. Сутність монетарної політики. Монетарна політика в моделі AD-AS. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою.Попит на гроші. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші. Рівняння рівноваги на грошовому ринку.

19. Платіжний баланс. Сутність та методологія складання платіжного балансу. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування рівноважного ВВП, обчисленого за методом «витрати-випуск». Гранична схильність до імпорту. Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

20. Механізм ринку праці. Графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці.Причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.

21. Сутність економічного зростання та його показники. Економічне зростання та економічний розвиток. Модель Солоу.Джерела економічного зростання. Рівняння, що описує економічного зростання з урахуванням усіх факторів. Залишок Солоу.

Міжнародна економіка

1. Поняття міжнародної економічної системи. Елементи міжнародної економічної системи. Форми МЕВ, їх суттєва характеристика і взаємозв’язок. Суб’єкти МЕВ Принципи МЕВ. Принципи зовнішньоекономічної діяльності України.

2. Сукупність національних економік. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Основні превалюючи тенденції в сучасному конкурентному середовищі. Національні, міжнаціональні та наднаціональні органи регулювання МЕВ. Основні органи регулювання МЕ. Головні завдання та принципи діяльності міжнародних організацій. Основні міжнародні організації.

3. Міжнародний поділ праці (МПП) як основа розвитку МЕВ.

Міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування. Особливості розвитку сучасних МЕВ. Організаційно-правові форми юридичних осіб різних країн світу. Поняття та сутність світового господарства. Структура світового господарства. Основні тенденції розвитку сучасного світового господарства.

4. Класичні теорії міжнародної торгівлі меркантилістська і неомеркантилістська теорії, теорії абсолютних і відносних переваг, теорія співвідношення факторів виробництва та її тестування (парадокс Леонтьєва), теорія розміру країни. Новітні теорії міжнародної торгівлі: теорія життєвого циклу товару, теорія попиту, що перетинається, теорія конкурентних переваг. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі: теорія специфічних факторів виробництва, теореми Самуельсона-Джонса, Стопера-Самуельсона, Т.М.Рибчинського, ефект підсилення Джонса, теорія торгівлі в умовах монополістичної конкуренції Пола Кругмана, теорія внутрішньогалузевої міжнародної торгівлі Белла Балласа.

5. Свобода торгівлі та протекціонізм. Роль держави у міжнародній торгівлі. Інструменти торгової політики. Митні тарифи та мита. Тарифна квота. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі: кількісні, приховані, фінансові, правові (неекономічні).

6. Економічні наслідки введення тарифів. Специфічні випадки тарифної політики. Вплив тарифу на економіку малої і великої країни. Оптимальний тариф. Тарифна квота. Експортний тариф. Аргументи за та проти тарифів.

7. Вимірювання нетарифних методів. Імпортна квота. “Добровільні” обмеження експорту. Вимога про вміст місцевих компонентів. Субсидії. Демпінг.

8. Міжнародні угоди у сфері послуг. Класифікація послуг. Теорії торгівлі послугами. Послуги міжнародного транспорту. Міжнародні поїздки. Державне регулювання міжнародної торгівлі послугами: регулювання доступу на ринок; обмеження на використання національного режиму. Україна на світовому ринку товарів та послуг.

9. Суть та форми міжнародного руху капіталу. Види капіталу. Правило Вальраса. Прямі закордонні інвестиції (ПЗІ) та багатонаціональні корпорації. Економічні наслідки ПЗІ. Портфельні закордонні інвестиції. Цінні папери та їх види. Доходність портфельних інвестицій. Оптимізація інвестиційного портфеля. Міжнародні позики та кредити. Міжчасова торгівля. Статистика міжнародних інвестицій.

10. Міжнародний кредит і його основні види. Класифікація міжнародних кредитів. Основні тенденції міжнародних кредитних відносин на сучасному етапі. Особливості функціонування міжнародного ринку позичкового капіталу. Вартість і основні валюти міжнародного кредиту. Євроринок. Особливості функціонування ринку єврокредитів.Особливості участі України в міжнародних кредитних відносинах.

11. Формування і розвиток світових ринків робочої сили. Основні центри міжнародної міграції робочої сили та їх характеристика. Масштаби та «ціна» міграції робочої сили. Наслідки від міграції робочої сили для економіки

країн. Вплив міграції робочої сили на ринки праці. Соціально-економічні наслідки «відтоку інтелекту» для різних країн. Вплив міграції робочої сили на державні фінанси.

12. Масштаби і основні напрями сучасних міграційних процесів. Форми регулювання міжнародних міграційних процесів. Державне регулювання міжнародної міграції робочої сили. Роль міжнародної організації праці (МОП) в питаннях регулювання міжнародної міграції робочої сили. Головні способи державного регулювання імміграції та стимулювання реміграції.

13. Міжнародний рух технології. Модель технічного прогресу. Динамічні моделі технологічних відмінностей: модель технологічного розриву, модель циклу життя товару. Механізми міжнародної передачі технології. Міжнародне технічне сприяння. Державне регулювання передачі технології.

14. Становлення інтеграційних процесів: передумови та цілі інтеграції. Типи інтеграційних об'єднань. Економічні наслідки інтеграції країн: статичні та динамічні ефекти. Основні інтеграційні об'єднання світу: Європейські співтовариства, Північноамериканська зона вільної торгівлі, АСЕАН. Західноєвропейська інтеграція: етапи та перспективи. Інтеграція України у сучасну світогосподарську систему.

15. Перспективи та наслідки глобалізації: економіка, політика, екологія.

16. Валютні та фінансові елементи системи. Валюта та її види. Конвертованість валюти: види та передумови. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система.

17. Поняття та котирування валютного курсу. Розрахункові види валютного курсу. Розрахункова валютна практика. Види валютних курсів за ступенем гнучкості. Гібридні види валютного курсу. Фактори, що визначають валютні курси.

18. Рівновага валютного ринку. Еластичність попиту та пропозиції іноземної валюти (умова Маршала-Лернена, Джей-крива).

19. Теорія загальної рівноваги (макроекономічний баланс, підхід платіжного балансу). Теорія паритету купівельної спроможності (закон однієї ціни, абсолютний ПКС, відносний ПКС).

20. Вплив процентних ставок на валютний курс (баланс процентних ставок, паритет процентних ставок, рівноважний валютний курс, ефект Фішера, гіперреакція валютного курсу). Синтез паритетних умов світових фінансових ринків. Фундаментальний і технічний аналіз валютного ринку.

21. Основні форми міжнародних розрахунків. Система кореспондентських відносин банків. Рахунки «лоро» та «ностро» та особливості їх використання в процесі міжнародних розрахунків.Особливості регулювання міжнародних розрахунків – використання правил Міжнародної торгівельної палати (Париж) та Женевської конвенції.Особливості використання чеків та векселів як засобів платежу.

22. Основні параметри, джерела інформації, принципи класифікації. Методи балансування платіжного балансу. Національне та міждержавне регулювання платіжного балансу. Теорії платіжного балансу. Фінансування платіжного балансу. Платіжний баланс і економічна політика країни.

23. Міжнародний валютний ринок. Міжнародний ринок боргових зобов'язань. Міжнародний ринок титулів власності. Міжнародний ринок фінансових деривативів. Оподаткування і особливості роботи офшорних центрів.

24. Модель «доходи-витрати» Дж. М. Кейнса. Модель загальної рівноваги Т. Свона. Модель IS-LM-BP (рівновага на ринку товарів: крива IS, рівновага на ринку грошей: крива LM, загальна внутрішня макроекономічна рівновага, рівновага платіжного балансу: графік BP, ефекти монетарної і фіскальної політики, платіжний баланс і пропозиція грошей).

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Додаткове вступне випробування проводиться у формі співбесіди.

Список допущених до додаткового вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол, та складається з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми співбесід, екзаменаційні білети, критерії оцінювання відповіді вступника.

Екзаменаційні білети складаються відповідно до Програм додаткових вступних випробувань. Програми додаткових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (http://www.mdu.edu.ua).

Додаткові вступні випробування проводяться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського у 2019 році.

Розклад проведення додаткових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На додаткове вступне випробування вступник з'являється з паспортом.

Додаткове вступне випробування у формі співбесіди проводяться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової атестаційної комісії згідно з розкладом у день іспиту.

Вступник одержує екзаменаційний білет, який містить 3 питання з дисциплін, що є профільними для відповідної спеціальності. На кожне питання треба дати вичерпну відповідь.

Під час співбесіди члени відповідної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченні співбесіди підписується вступником та членами відповідної комісії.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення.

Додаткове вступне випробування оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів, при цьому кожне питання оцінюється в 33 бали. Якщо абітурієнт набрав 0 балів з будь-якого питання, то вважається, що додаткове вступне випробування не складено.

Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 75 балів.

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Мікроекономіка

Основна

1. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. Практикум: Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 404с.
2. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. : Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної літератури, 2014. -398с.
3.Мікроекономіка і макроекономіка . Підручник. під ред. С.М. Будаговської.- К.: Основи, 2014.
4.Ткаліч Т.І., Січко А.В., Рехтета О.М.Збірник тестових завдань з політекономії, історії економічних вчень, мікро-, макроекономіки (гриф МОН №1/11-12973 від 08.08.12).Миколаїв, «Іліон», 2013.-160с.
5.Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки. – К.: Знання, 2014.

Додаткова

5. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч.посіб.: У 2кн./ За ред.. С.Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка.-4-те вид., випр.. і доп. – К.: Знання, 2006. – 437с.
6.Калініченко О.В., Березіна Л.В. Мікроекономіка: Навч. пос.- К. Центр учбової літератури, 2008.- 472с.
7.Пилипенко В.В. Мікроекономіка. Практикум: Навч.пос. /для студ. Вищ. Навч. закл/-.: ЦУЛ, 2009.-298 с.

Макроекономіка

Основна

1. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів/ В.Д.Базилевич, К.С.Базилевич, Л.О.Баластрик; За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання, 2014.- 851с.
2. Мікроекономіка і макроекономіка: Підруч. для студентів екон. спец. закл. освіти: У 2 ч. / С.Будаговська, О.Кілієвйч, І.Лукіна та ін.; За ред. С.Будговської. - К.: Основи, 2014. -518с.
3. Менків Г. Макроекономіка. Пер, с англ. - К: "Основи", 2000. - 736с.
4. Панчишин С.М. Макроекономіка. Вид. 2-ге, стереотипне. Навчальний посібник. – К.: «ЛИБІДЬ», 2012. – 614с.
5. Ткаліч Т.І., Січко А.В., Рехтета О.М.Збірник тестових завдань з політекономії, історії економічних вчень, мікро-, макроекономіки (гриф МОН №1/11-12973 від 08.08.12).Миколаїв, «Іліон», 2013.-160с.

Додаткова

6. Панчишин С.М. Макроекономіка: Тести і задачі. - К.: «ЛИБІДЬ», 2012. – 216с.
7. Савченко А.Г., Пасічник О.В. Макроекономіка: Навч. – метод.посіб.для сам ост.вивч.дисц.-К.: КНЕУ, 2013.-176с.
8. Кучерявенко І.А. Макроекономіка: Практикум: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.- К.: Вікар, 2013.- 239с.

Міжнародна економіка

Основна

1. Лазебник Л.Л., колектив авторів. Економічна теорія. Міжнародна економіка / Л.Л. Лазебник – К.: Знання, 2012. – 143 с.
2. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук – К.: КНЕУ, 2014. – 762. с.
3. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.І. – 633 с.
4. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч. 2. – 384 с.
5. Ткаліч Т.І.Міжнародна економіка:світова економіка та міжнародні економічні відносини: навч.метод. посібник / Т.І.Ткаліч – Миколаїв: Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г.В., 2018. – 475с.

Додаткова

6. Міжнародна економіка :підручник/ За ред. Ю.Г. Козака, Д.Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона[3-тє вид.]. –К.: ЦУЛ, 2012. – 560 с.
7.Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум. – К.: Вікар, 2013. – 368 с.
8.Ткаліч Т.І., Крайній В.О., Січко С.М. Збірник тестів з міжнародної економіки, міжнародних фінансів, міжнародного маркетингу, міжнародної економічної діяльності України: навч.посіб. / Т.І.Ткаліч, В.О.Крайній, С.М.Січко;за заг.ред.проф. Т.В.Січко. – Миколаїв: Іліон, 2015.- 122 с.